

РОЗШИРЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ВПЛИВУ НА ОСОБИСТІСТЬ СТУДЕНТА У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Надзвичайне зростання значення освіти в сучасному суспільстві має наслідком стрімке поширення її масштабів. В останні роки в Україні сфера вищої освіти, на відміну від інших ланок системи освіти, суттєво збільшилась. Кількість ВНЗ I-IV рівнів акредитації зросла за 1990—2004 роки з 891 до 1009 (на 13,2 відсотків), у тому числі ВНЗ III-IV рівнів акредитації — з 149 до 339 (на 127,5 відсотків). Чисельність студентів за той же період зросла майже в три рази, з 638,3 тис. до 2436,8 тис. осіб (на 281,8 відсотків), причому студентів ВНЗ III-IV рівнів акредитації збільшилась вдвічі — з 881,3 тис. до 1843,8 тис. осіб (на 209,2 відсотків) [1].

Набуття освітою масового характеру не може не вплинути на якість навчального процесу. В такій ситуації першочергового значення набуває проблема впровадження нових форм та засобів здійснення процесу навчання. В межах таких класичних форм як лекція та семінарське (практичне) заняття викладачі повинні шукати нові засоби донесення інформації до студентів та активізації їх уваги.

За умови зростання доступності студентам самої різноманітної інформації, яка необхідна для навчального процесу, змінюється характер конкретно тої інформації, що дається в лекції. Лекційний матеріал має містити не стільки основні нормативні положення теоретичного курсу, а все більше набувати методичного характеру. У лекції міститься інформація щодо структури курсу, предмету та об'єкту дослідження, розкриваються основні проблемні питання та даються пояснення щодо того, на які питання необхідно звернути увагу і де можна знайти необхідний матеріал.

Неодмінним елементом проведення лекцій стає використання технічних засобів. Надання теоретичного матеріалу стає дуже наочним і добре запам'ятовується, якщо доповнюється представленням фактичних даних та схематичним зображенням. Ці засоби вже також є класичними і не викликає сумнівів важливість їх застосування. Поруч з цим лектор може активізувати увагу студентів, створюючи невелику проблемну ситуацію і проводячи міні-опитування студентів, звертаючись до раніше пройденого матеріалу.

Зв'язуючою ланкою між лекціями та практичними заняттями є надання студентам конкретних завдань по ходу лекції. Тоді на практичних заняттях студентам необхідно не просто відтворити засвоєння теоретичного матеріалу, а й представити виконання цих завдань. Це обов'язково примушує студентів зануритися в сутність проблеми на теоретичному та практичному рівнях. На семінарі корисно спільно всією групою розібрати виконане завдання, проаналізувати помилки та запропонувати інші можливі рішення поставленої проблеми.

Розширення можливостей індивідуального впливу на особистість студента за умов посилення масового характеру освітньої діяльності стає реальним за допомогою індивідуальних форм навчальної роботи. Це, в першу чергу, — необхідність виконання кожним студентом індивідуальних завдань. Від викладача вимагається розробка таких завдань, які містили б і загальні теоретичні положення і, водночас, конкретне завдання, яке не можливо дістати в готовій формі з різних джерел. Розробка тематики таких завдань є реальною не тільки з прикладних дисциплін, а й навіть суто теоретичних. Важливо, щоб кожний студент знав, що його завдання не повторюється та його виконання можливе тільки ним особисто. Це може досягатися формулюванням проблемних тем, необхідністю пошуку інформації з декількох джерел або неповторністю цифрових даних, що даються в завданні.

Література

1. Основні показники діяльності вищих навчальних закладів України на початок 2000/2001 навчального року. Статистичний бюлетень. — К., 2002;
2. Основні показники діяльності вищих навчальних закладів України на початок 2003/2004 навчального року. Статистичний бюлетень. — К., 2005.

*О. В. Капустіна, доц.,
кафедра іноземних мов ф-ту МЕІМ*

ПРОБЛЕМА ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ